

25), trojko 11 (lani 3), skušnjo jih ima iz enega predmeta ponavljati 20 (lani 28). Čudno prikazen najdemo gledé šolnine, katero je moralo letos plačevati 123 učencev, lani pa samo 85, da si jih je bilo vseh skupaj več. Vse šolnine oproščenih je bilo letos samo 74 (lani pa 134), polovice oproščenih pa 6 (lani 2). Ustanov jih je živelo 19 (lani 18) ter so letos vsega skup prejeli 1804 gold. 86 kr., lani pa 1973 gold. 4 kr. Z realko skleujeno obrtnijsko šolo je obiskovalo 157 učencev.

— (*Letno poročilo gimnazije ljubljanske*) ima na čelu spis prof. dr. Nejedlega „zur Theorie der Sinneswahrnehmung“. Učencev je bilo v začetku šol. leta 670 (lani 628), na koncu pa 613 (lani 595). Število učencev bilo je toraj koncem šolskega leta toliko večje od lani, kakor je bilo na realki manjše. Iz Kranjskega jih je bilo 538, iz Cisle 65, iz Transle 8, iz vnanjih dežel 2. Katoličanov bilo je 611, protestant 1, jud 1. Za Nemce jih je bilo vpisanih 146 (lani 132), za Slovence 457 (lani 453). Italijanov je bilo 7, Čehi 3. Z odliko je šolo zdelalo 57 učencev (lani 74), prvi red jih je dobilo 359 (lani 370), dvojko 60 (lani 56), trojko 43 (lani 28), ponovitev izpraševanja iz enega predmeta se je dovolilo 84 (lani 52), neizprašanih je ostalo 6 (lani 2). Splošnji napredek je toraj mnogo slabejši od lanskega leta. Glede šolnine najdemo isto prikazen kakor na realki, da jo je namreč plačevalo več učencev kakor lani. Vso je plačevalo 375 učencev (lani 303), na pol oproščenih je bilo 24 (lani 26), čisto oproščenih 214 (lani 266). Šolnina je znašala 8376 gld. (lani 7167 gld.). Vstanove je imelo 126 učencev (lani 121) ter so prejeli vsega skupaj 9900 gld. 53 kr. (lani 9569 gld. 61 kr.). Po „Sl.“

— (*Letno poročilo II. mestne peterorazredne deške ljudske šole*) v Ljubljani 1882. priobčuje nekoliko črtic iz šolske kronike; pregled števila učencev, imena učiteljev in konečno po napredku uvrstena imena učencev. Ravnatelj šoli je nadučitelj Leop. Belar, učitelj veronauka Janez Gnjezda, učitelji pa: Franc Kokalj, Fr. Bahovec, Andrej Žumer, Anton Razinger, Fr. Raktelj, Fr. Pavlin, Albina Böhm. Na pripravljalnici za obrtnijsko šolo: Leop. Armič in Fr. Kokalj; na šoli na Mahu pa: učitelj veronauka Jan. Kilar, A. Razinger in Marijana Fröhlich. — Iz šolske kronike posnamemo: da je odbor gospá ljubljanske čitalnice podaril 17 učencem vso obleko. Gospa K. Fröhlichova in druge dobrotnice pa so napravile 84 otrokom šole na Mahu obleko. Posebna dobrotnica te šole imenovana je gospá F. Matevžetova. Hrano je dobivalo 36 učencev brezplačno in to: v deškem zavetišči Vincencijeve družbe 9, pri č. oo. frančiškanih 2, pri č. m. Uršulinaricah 4, v deželni bolnici 4, in v privatnih hišah 17 učencev. — V peterorazredno šolo vpisanih je bilo 673 učencev, med letom jih je vstopilo 36, izstopilo 44, umrli 4, konec leta ostalo: 625, po narodnosti je bilo: 644 Slovencev, 27 Nemcev, 2 Laha. — Po napredku je sposobnih v bližnji višji razred 414, nesposobnih 201, nevrstjenih 10. — Na pripravljalnici za obrtnijsko šolo bilo je 155 učencev, in to: 153 Slovencev, 2 Nemca; izmed teh je šolo obiskovalo: prav pridno 55%, pridno 20%, manj pridno 15%, zanikrno 10%. — Šola na Mahu imela je 75 učencev, samih Slovencev, in izmed teh je po napredku: sposobnih za bližnji višji razred 38, nesposobnih 22, nevrstjenih 7.

— (*Kanoniku dr. Gogalu*) so dijaki za slovo v petek zvečer zapeli pod oknom, ter so s tem pokazali, kako priljubljen je bil kot vereučitelj pri svojih učencih. V imenu tovarišev profesorjev poslovil se je pri zadnji konferenci g. šolski nadzornik Smolej od njega, in gosp. kanonik je v svojem odgovoru povdarjal, kako težko se mu je ločiti od zavoda, na katerem je deloval skoz 22 let.

— (*Dežela kranjska*) je tožila erar za povrnitev stroškov pri kužnih boleznih. Državna sodnija je naši deželi prav dala in država ji mora povrniti 93.889 gld. 64 1/2 kr. pa 6% do 1. novembra 1881. Deželo je zagovarjal naš na Dunaji bivajoč odvetnik dr. Chrobath.

— (*Domača obrtnija.*) Svečar gospod O. Dolenc v gledališčinih ulicah je imel te dni v svoji prodajalnici na ogled postavljene jako krasno in umetno izdelane in ozaljšane cerkvene sveče, tri „albume“ in dva keliha, vse čisto iz voska. To blago je namenjeno za tržaško razstavo in bo gotovo našlo zaslužen pripoznanje v čast naši obrtniji.

— (*O cerkvenem vredovanji slovenskem.*) Ljubljansko škofijstvo rešuje zdaj slovenske vloge slovenski, tudi cerkvene račune. Obrazci k vsemu temu se dobivajo tiskani pri g. R. Milicu v Ljubljani.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Poleg važnih egiptovskih dogodov bil je Dunaj zadnje dni poln o shodu volilcev, katerega so sklicali načelniki „nemško ljudske stranke“ dr. Fischhof, baron Walterskirchen, dr. Newald, Kronawetter i. dr. v dvorano glasbenega društva preteklo nedeljo zjutraj ob 9. uri. — Zbralo se je mnogo prav odličnega občinstva, pa tudi veliko judovsko-dijaške družali, katera je pri vsaki priliki skušala s škandali zborovanje nemogoče storiti. — Navzoči zbrali so si z ogromno večino za predsednika, bivšega dunajskega župana dr. Newald-a. — Potem oglasi se kot prvi govornik stari dr. Fischhof, z gromovitimi pravo-klici pozdravljen rekel je med drugim: „Pred par dnevi prišel sem iz svoje samote, da na svoje stare dni, kolikor le mi moč, pripomorem k edinosti in k združenju. (Dolgo trajajoče odobravanje.) Vstopim se v Vaše vrste kot star prost vojak. Tudi jaz hočem k temu pripomoči, da nemci nastopijo kot boritelji za prostost, ne v boji zoper Slovane, temveč združeni z njimi. Izrazil sem svoje mnenje prosto in brez kinča v kratkem spisu v nadi, da mi bode mogoče Vam osebno svoje misli razodeti, toda v resnici prestar in prenemogel sem za to, tedaj prosim dovoliti, da Vam spis prebere dr. Ed. Singer, naš odličen pravdosrednik. „Potem se je prečital obširni dr. Fischhof-ov program. Danes posnamemo iz tega samo sledeči stavek: „Prostost je dragoceno imetje vsakega ljudstva, vendar pa zgubljena — ni zgubljena za zmiraj, — jezik pa je duh, je duša ljudstva, in ako to ž njim enkrat pogine, — ne bo se nikdar več vzdignilo iz valov časa. Jeziki so dostikrat narode preživeli, — nikdar pa narod svojega jezika, ker njega zadnji glas je njegov zadnji zdihljaj.“ — Drugi enako z veliko pohvalo sprejeti govornik bil je baron Walterskirchen; — tretji govoril je vrednik Herzka uže v veliki nemirnosti, posebno se je z razsajanjem odlikoval neki Friedjung s svojo gardo nemških buršov, vendar pa je še izgovoril do konca; — ko se je pa potem hotel nasvetovati konec razgovora, ter se temu nasproti silil z vso nesramnostjo njegovega rodu omenjeni Friedjung, nastal je tak vriš in nered, da je bil predsednik prisiljen zborovanje skleniti. — Garda iz Leopoldovega predmestja je vendar to dosegla, da se ni moglo glasovati, — in da levičarski časniki smejo trditi: dunajski volilci niso izrekli, da hočejo v miru živeti s Slovani. — Dvoje pa je vendar dosegel ta shod, da se bo širila nemška ljudska stranska med zmirnimi deli našega pravicoljubnega nemštva, — posebno pa, da se bo na Dunaji med meščani in potem v mestnem in držav-

nem zastopu zelo množilo število tistih, ki glede narodnosti kozmopolitično trdijo: „naj vsak govori, kakor zna“.

Iz Prage. — Razburjenost zavolj naredbe ministra Conrada o nemščini na praškem-českem vseučilišču še vedno raste. Slavnosti, ki so se pripravljale za otvorjenje vseučilišča, se preklicujejo zaporedoma. Noben česki časnik ne taji, da sme vlada zahtevati od vsakega svojega uradnika tudi popolno znanje nemščine, toda to ne spada k vseučilišču, zavodu znanosti, temveč za čas sprejema v državno službo. Vsi pa po pravici naglašajo, da naj bo mera enaka za oba jezika na Českem, ker gotovo je, da uradniki na Českem in Moravskem še bolj potrebujejo popolno znanje českega jezika kot nemškega, naj se tedaj zapové na obeh vseučiliščih izpit iz obeh jezikov, ali pa, kar je naravno, iz nobenega. — En del časnikov naglašaja še posebej, da je ta naredba popolno zanikanje člana XIX. državnih temeljnih postav, ter zahtevajo, naučnega ministra pred državno sodnijo tožiti. Mi iz tega zopet razvidimo živo potrebo, da naučni minister Conrad kar prej gre v zdavnej zasluženi pokoj.

Ogerska. — Preiskava zarad Tisa-Eszlarskega umora se obširno nadaljuje; gradiva je mnogo nabranega, toda poleg sodnijske preiskave opazuje se živa agitacija zoper jude sploh od ene strani, od druge pa nasprotno ravnanje; posebno marljivo skušajo državna pravdnitva udušiti vsako protijudovsko gibanje. Pa tudi katoliški nadškof dela pomirljivo, povdarjajoč, da se ne sme vsemu judovskemu ljudstvu očitati, kar so morebiti res posamesni fanatiki zakrivili vsled napačnega tolmačenja svojih ritualnih pravil: nikakor pa se ne strinja s krščansko ljubeznijo zato k maščevanju šuntati zoper vse jude.

Bosna in Hercegovina. — Nabiranje vojakov se brez zaprek nadaljuje, v okraju Čajnica bilo je dokončano dne 13. t. m. Potrjena sta bila 2 prostovoljca in 10 po vrsti žrebanja. V Jajci vršilo se je novačenje enako redno dne 12. in 13., potrjenih je bilo 44. Prebivalstvo vedlo se je, po poročilih, ves čas izgledno.

Nemška. — Glasilo Bismarkovo „Nord. Allg. Ztg.“ piše o politiki Nemčije gledé egipčanskih homatij: „Cesarska politika se skrbno ogiba izreči se kateri koli stranki na korist in stan Nemčije na izhodu, kjer ni varovati posebnih svojih interesov, olajša jej to njeno nalogo, varovati svoje dobre razmere z vsemi državami, tudi z onimi, katere doli niso v soglasji. Velika nespačet bi bila, ako bi Nemčija, ne da bi njene koristi in njena čast to zahtevale, svoje dobre razmere s katerokoli evropejsko državo lahkomisljeno kvarila. — Nemška politika se ne sme dati za peljati k nikakoršnemu vtikanju v politiko drugih držav, temveč si v svarilo imeti izgled Napoleonove Francoske, katere osodopolna napaka je ta bila, da je hotela drugim državam nasproti biti nadzornica in učenica“.

Angleška nadaljuje priprave, da takoj more odposlati 40—50.000 vojakov v Egipt. Častniki one vojske, katero ima indiška vlada v Egipt poslati, dobili so povelje, biti pripravljenim za odhod. — Priprave v arzenalih in pri brodovji se v velikanski meri in hitrosti nadaljujejo, trgovskim mornarjem ponujajo se izdatne svote, pridobiti jih za vojno pomorsko službo.

Laška. Dne 13. julija. — Papež sprejel je danes na dan obletnice pogreba umrlega papeža Pija IX. deputacijo gospodov in gospá rimskega Pijevega društva, kateri so mu izročili album z 80.000 podpisi in s protestom zoper skrunjenje papeževega trupla. — Podpred-

sednik društva prebral je adresu, papež odgovoril je tožeč o stanovitnem skrunjenju vere po vsi Laški, o odstranjenju krščanskega križa od kapitolskega stolpa in opominjal Rimljane k zvestobi do cerkve. — Vatikan prepovedal je mrtvaške maše za Garibaldija po vseh cerkvah.

Francoska. — Vsi glasovi strinjajo se v tem, da se postopanju v Egiptu mora pridružiti tudi Francoska. Promet na sueškem kanalu je važen za vse narode. Izreden ministerski zbor posvetoval se je o egipčanskem vprašanju.

Iz Egipta. — Obširneje poročilo o dogodbah zadnjega časa v Aleksandriji podajamo na drugem mestu, tukaj dodamo samo še najnovejša poročila, ki se glasé: Dne 17.: Kljub čuvanju patrol nastalo je sinoči več novih požarov. Danes zjutraj je večji oddelek angleških pomorskih vojakov zasedel trdnjavo Ramleh. V Port-Sai'd-u je velik strah, da bi ga Beduini ne napadli, proti Damieti zbranih je 1500 egipčanskih vojakov, ki se vtrjujejo. — Admiral Seymour razglasil je oklic, v katerem naznanja, da je s privoljenjem egipčanske vlade prevzel nalog zopet red vpeljati. Požigalci se bodo vstrelili, drugi hudodelniki zaprli, po solnčnem zahodu ni nikomur dopuščeno, mesto zapustiti. — Došel je general Alison s 4000 pešci, ki imajo trdnjavi Gabari in Ramleh zasesti. Nemški in grški mornarji vrnili so se zopet na barke. Zagotavlja se, da je egipčanski polkovnik dal znamenje k morjenju in požiganju. — Telegram iz Aleksandrije od dne 18. se glasi: Ubežniki iz Kaire pripovedujejo o umoritvi Evropejcev v krajih Tantah, Masuah in Zarazig, v slednje imenovanem kraji je bil umorjen neki konzul.

XI. izkaz doneskov

za spominek dr. J. Bleiweisa vit. Trsteniškega.

| | |
|--|------------------|
| Gospod Pribožič Janez, kurat v Ljubljani | 2 gold. — kr. |
| „ Oblak Fran, računski svetnik v Sarajevu | 1 „ — „ |
| „ Pleteršnik Maks, c. kr. profesor v Ljubljani | 5 „ — „ |
| „ Jakopič Franc, trgovec itd. v Ljubljani | 10 „ — „ |
| „ Jakelj Gregor, župnik v Rudniku | 1 „ — „ |
| „ Kovačič Anton, činovnik v Valpo | 2 „ 60 „ |
| Skupaj | 21 gold. 60 kr. |
| K temu v zadnjem listu izkazanih . | 1208 „ 40 „ |
| Skupaj do zdaj . | 1230 gold. — kr. |

Listnica vredništva. Gosp. Fr. O. v Ljubljani: Poročilo o zadnji seji knjiž. odseka „Mat. Slov.“ pride prihodnjič.

Žitna cena

v Ljubljani 12. julija 1882.

Hektoliter: pšenice domače 9 gold. 10 kr. — banaške 10 gold. 42 kr. — turšice 7 gold. — kr. — soršice 7 gold. 10 kr. — rži 5 gold. 53 kr. — ječmena 4 gold. 71 kr. — prosa 4 gold. 23 kr. — ajde 6 gold. 1 kr. — ovsa 3 gold. 74 kr. — Krompir 3 gold. 3 kr. 100 kilogramov.